

1 Úvod 9

2 Elektrická zařízení 10

2.1 Zdroje elektrické energie 10

2.1.1 Vznik střídavého proudu 10

2.1.2 Vznik stejnosměrného proudu 11

2.2 Rozvod elektrického proudu 12

2.3 Stroje a zařízení na staveništích a výrobnách 14

2.3.1 Elektromotory na stejnosměrný proud 14

2.3.2 Elektromotory na střídavý proud 14

2.4 Bezpečnostní předpisy pro elektrická zařízení 15

3 Stroje pro zemní a skalní práce 17

3.1 Rypadla lopatová a jejich pracovní zařízení 17

3.1.1 Mikro a minirypadla 20

3.1.2 Rypadla kolová na traktorovém podvozku 22

3.1.3 Rypadla na kolovém podvozku 23

3.1.4 Rypadla na automobilním podvozku 24

3.1.5 Rypadla na pásovém podvozku 25

3.2 Rypadla korečková pro plošnou těžbu 30

3.3 Rypadla příkopová a drenážní 31

3.4 Rypadla pro hloubkové těžení z vody 32

3.5 Traktorové stroje a jejich pracovní zařízení 33

3.5.1 Dozery 33

3.5.2 Rozrývače 35

3.5.3 Jeřábové zařízení k ukládání trub 35

3.5.4 Motorové grejdry 36

3.5.5 Skrejpry 36

3.6 Zhutňovací stroje 38

3.6.1 Zhutňovací válce statické 38

3.6.2 Zhutňovací válce vibrační 39

3.6.3 Vibrační desky 42

- 3.6.4 Vibrační pěchy 43
- 3.6.5 Výbušná dusadla 44
- 3.7 Vrtací soupravy lomové 44
  - 3.7.1 Vrtací a bourací kladiva ruční 44
  - 3.7.2 Činnost mechanických vrtacích jednotek 44
  - 3.7.3 Vrtací soupravy 45
- 4 Stroje a zařízení pro výrobu, dopravu a zpracování betonových směsí a malt a výrobu ocelové výztuže do betonů 47
  - 4.1 Stroje a zařízení na úpravu kameniva pro výrobu betonových směsí 47
    - 4.1.1 Drtiče 48
    - 4.1.2 Třídíče 50
    - 4.1.3 Pračky štěrku a písku 50
    - 4.1.4 Mobilní drtírny a třídírny kameniva 51
  - 4.2 Stroje a zařízení pro výrobu ocelové výztuže do betonů 53
    - 4.2.1 Stroje a zařízení armovent pro výrobu měkké výztuže 54
      - 1. Rovnačky 55
      - 2. Sířhačky 55
      - 3. Výrobní linky pro zpracování betonářských tyčových ocelí 56
      - 4. Výrobní linky pro zpracování betonářských ocelí dodávaných v kotoučích 56
      - 5. Sířhačky svařovaných sítí a rohoží 57
      - 6. Ohýbačky 58
    - 4.2.2 Svařování prefabrikované ocelové výztuže 61
    - 4.2.3 Stroje a zařízení na předpínání betonářské výztuže 61
      - 1. Systémy předpínání 61
      - 2. Napínací stolice 63
      - 3. Napínací pistole 65
      - 4. Navíjecí a napínací zařízení pro ovíjené konstrukce 65
  - 4.3 Zařízení pro skladování a manipulaci s kamenivem a cementem 66
    - 4.3.1 Primární doprava 67
    - 4.3.2 Sekundární doprava 67
    - 4.3.3 Zařízení pro skladování a přísun kameniva k míchacímu centru a jeho dávkování 68
    - 4.3.4 Zařízení pro manipulaci s cementem a jeho dávkování 71
    - 4.3.5 Dávkovače vody a chemických přísad 75
  - 4.4 Stroje a zařízení pro výrobu betonových směsí a malt 76
    - 4.4.1 Druhy míchaček a jejich použití 76
    - 4.4.2 Betonárny 80
    - 4.4.3 Malárny 84
  - 4.5 Stroje a zařízení pro dopravu betonových směsí a malt 85
    - 4.5.1 Dopravní prostředky pro primární dopravu 86
      - 1. Běžné dopravní prostředky 86
      - 2. Speciální vanové přepravníky 86
      - 3. Vanové domíchávače 87
      - 4. Autodomíchávače a automícháče 87
      - 5. Přídavný pásový dopravník k automícháčům 88
    - 4.5.2 Dopravní prostředky pro sekundární dopravu 89
      - 1. Přejímací zásobníky 89
      - 2. Staveništní dopravní prostředky 89
      - 3. Potrubní doprava betonové směsí (čerpáda) 91
- 4.6 Stroje a zařízení pro uložení a zhutňování betonových směsí 97
  - 4.6.1 Bednění, jeho výběr, montáž a údržba 97
  - 4.6.2 Ukládání betonové směsi do bednění 100
  - 4.6.3 Zhutňování betonové směsi 100
- 5 Stroje pro dopravu a manipulaci stavebních materiálů 107
  - 5.1 Kolejové dopravní prostředky 107
  - 5.2 Nákladní automobily a vlečná vozidla 107
    - 5.2.1 Rozdělení nákladních vozidel a vleků 108
    - 5.2.2 Nákladní vozidla domácí výroby 108
    - 5.2.3 Motorové vozíky a dampy 112
    - 5.2.4 Vlečná vozidla 113
  - 5.3 Stroje a zařízení pro manipulaci s materiály 116
    - 5.3.1 Nakladače 116
    - 5.3.2 Dopravní vozíky 120
    - 5.3.3 Pásový dopravník 120
  - 5.4 Prostředky pro ložné operace 121
    - 5.4.1 Speciální vozidla 121
    - 5.4.2 Hydraulická ramena (ruky) 122
    - 5.4.3 Manipulační jeřáby 123
  - 5.5 Letecká doprava ve stavebnictví 123
- 6 Zvedací a montážní prostředky 124
  - 6.1 Věžové a sloupové jeřáby 124
    - 6.1.1 Věžové jeřáby s otočnou věží a oklopným výložníkem 124
    - 6.1.2 Věžové jeřáby s vodorovným výložníkem 127
    - 6.1.3 Věžové jeřáby s otočným stožárem, vodorovným výložníkem, samovztyčitelné a rychlomonovatelné 129
  - 6.2 Mobilní jeřáby 132
    - 6.2.1 Víceúčelové jeřáby pro manipulaci s materiály 134
    - 6.2.2 Jeřáby na kolovém podvozku 134
    - 6.2.3 Silniční jeřáby automobilního typu 135
    - 6.2.4 Pásový a železniční jeřáby 136
  - 6.3 Speciální jeřáby 136
    - 6.3.1 Deriky 136
    - 6.3.2 Lanové (kabelové) jeřáby 137
    - 6.3.3 Portálové jeřáby 137
- 7 Stroje a zařízení pro dokončovací stavební práce 139
  - 7.1 Obrábění a dělení stavebních materiálů 139
    - 7.1.1 Ruční elektrické vrtačky a vrtací kladiva 139
    - 7.1.2 Řezání stavebních materiálů 141
    - 7.1.3 Sířhání a prostřihávání stavebních materiálů 142
    - 7.1.4 Broušení materiálů 143
  - 7.2 Spojování a montáž kovového i nekovového potrubí 144
    - 7.2.1 Řezání závitů 144